

Väylävirasto, sähköisesti

ASIA: Vesilain 3 luvun 11 §:n mukainen päätös tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä, Tarkkailuohjelmapäätös, luonto- ja ympäristövaikutusten seurantaohjelma 2019-2029, Hailuodon kiinteä yhteys

Tarkkailuvelvollinen

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -
vastuualue / Väylävirasto

Asian tausta

Hailuodon kiinteä yhteys tarkoittaa Oulun Riutunkarin ja Hailuodon Huikun välisen lauttaliikenteen korvaamista pengertiellä ja silloilla. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue jätti Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle vesilupahakemuksen Hailuodon kiinteää tieyhteyttä koskien 7.3.2018.

Aluehallintovirasto myönsi luvan hankkeen toteuttamiselle 11.2.2020 (PSAVI/1049/2018/11.02.2020). Vaasan hallinto-oikeus 29.12.2022 22/0052/1 päätöksessään (Dnro 00389/20/5201) hylkäsi asiassa tehdyn valituksen enemmälti, mutta muutti aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 25.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) 31.01.2024 201/2024 päätöksessään (Dnro 376/03.04.04.04.20/2023 ja 388/03.04.04.04.20/2023) jätti tutkimatta yksityishenkilön valituslupahakemuksen ja myönsi Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry:lle valitusluvan ja tutki asian. KHO hylkäsi vaatimuksen ennakkoratkaisun pyytämisestä unionin tuomioistuimelta. KHO hylkäsi Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piirin valituksen enemmälti, mutta muutti aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 14 sekä lupamääräyksen 25 ensimmäisen kappaleen, sellaisena kuin se on hallinto-oikeuden päätöksellä muutettuna.

Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston päätöksen 11.2.2020 6/2020, Vaasan hallinto-oikeuden 29.12.2022 22/0052/1 päätöksen sekä KHO:n päätöksen 31.01.2024 201/2024 perusteella tarkkailua koskevat lupamääräykset ovat:

25. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen rakentamisen ja käytön aikaisia vaikutuksia ympäristön tilaan. Tarkkailu on tehtävä vähintään

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

hakemukseen liitetyn, 10.9.2019 päivitetyn tarkkailusuunnitelman (Hailuodon kiinteä yhteys – Luontovaikutusten seurantaohjelma 2019–2029) periaatteiden mukaisesti.

Mainitussa tarkkailusuunnitelmassa esitetty rantaeroosiovaikutusten tarkkailu (kappale 2.2.3 Rantaeroosion ja kasviyhteisöjen rakenteellisten ominaisuuksien seuranta) on kuitenkin toteutettava esitettyjen seuranta-alueiden lisäksi Isomatalan-Maasyvänlahden Natura 2000 -alueella myös Maasyvänlahden alueella. Luvan saajan on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle 31.10.2029 mennessä tarkkailutuloksiin perustuva suunnitelma käytönaikaisen tarkkailun jatkamiseksi vuoden 2029 jälkeen. ELY-keskus voi hakijan esityksestä päättää, että tarkkailu lopetetaan siinä vaiheessa, kun hankkeen ja luvassa määrättyjen lieventämistoimenpiteiden vaikutusten voidaan arvioida tarkkailuista saatavien tulosten perusteella vakiintuneen.

Esitys rakentamisen ja käytön aikaisesta tarkkailusta on kalataloudellisen tarkkailun osalta toimitettava Lapin ELY-keskuksen ja muilta osin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen rakentamistöiden aloittamista.

Käytön aikainen vesistö- ja kalataloustarkkailu ja raportointi voidaan toteuttaa osana Oulun edustan merialueen yhteistarkkailua kulloinkin voimassa olevan, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskusten hyväksymän yhteistarkkailuohjelman mukaisesti.

Rakentamisvaiheessa aiheutuvan vesistön samentuman kokonaislaajuus on lisäksi todennettava rakentamisaikana avovesikausina viikoittain hankkeen vaikutusalueen vesialueen kattavalla, kuvauskopterilla (drone) tehtävällä spektri- tai videokamerakuvauksella.

26. Luvan saajan on toimitettava tarkkailutulokset vedenlaadun tarkkailun osalta jokaisen näytteenottokerran jälkeen viipymättä ja muilta osin viranomaisten edellyttämässä määräajassa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Oulun kaupungin ja Hailuodon, Siikajoen, Limingan ja Lumijoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille. Tarkkailun tulokset on lisäksi tallennettava ympäristöhallinnon rekistereihin valvontaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

27. Rakentamisen aikaisista tarkkailuista on laadittava rakentamisen päätyttyä loppuraportti, jotka on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Lapin ELY-keskukselle sekä Oulun kaupungin ja Hailuodon, Siikajoen, Limingan ja Lumijoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

14. Luvan saajan on toteutettava tämän päätöksen kertoelmaosassa kohdassa "Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi sekä vesistön käytön turvaaminen" mainitut, hakemuksessa esitetyt toimenpiteet. Toimenpiteisiin saadaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia vähäisiä muutoksia, joilla ei ole haitallisia vaikutuksia yleiseen tai yksityiseen etuun.

Luvan saajan on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle viiden vuoden kuluessa hankkeen valmistumisesta hakemus tämän lupamääräyksen (14) tarkistamisesta. Hakemukseen on liitettävä lupamääräyksessä 25 määrätyn tarkkailun tuloksiin perustuva selvitys vaikutuksista Natura-alueille sekä selvitys Natura-alueiden suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tehokkuudesta. Lisäksi hakemukseen on liitettävä mainittujen selvitysten johtopäätösten perusteella päivitetty esitys vaikutusten lieventämiseksi tehtävistä toimenpiteistä sekä mahdollinen esitys toimenpiteitä koskevaksi tarkistetuksi lupamääräykseksi.

Asian vireilletulo

Hailuodon kiinteän yhteyden hankkeen siirryttyä suunnitteluvaiheesta toteutukseen se siirtyi Väyläviraston vastuulle. Väylävirasto on toimittanut 9.2.2024 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle hyväksyttäväksi esityksen Hailuodon kiinteän yhteyden luonto- ja ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi vuosille 2019–2029.

Asianosaisten kuuleminen

Vesilain mukaan yhteistarkkailua tai tarkkailusuunnitelman hyväksymistä taikka näiden muuttamista koskeva päätös on tehtävä noudattaen soveltuvien osin, mitä hallintolaissa säädetään, jollei päätöstä tehdä lupaa myönnettäessä tai muutettaessa. Päätös annetaan tiedoksi ja siitä tiedotetaan noudattaen, mitä 11 luvun 22 §:ssä säädetään.

Tarkkailuohjelma on kuulutettu ennen tämän päätöksen ratkaisua. Kuulutus ja Hailuodon kiinteän yhteyden luonto- ja ympäristövaikutusten seurantaohjelma ovat olleet nähtävänä 23.2-31.3.2024 välisen ajan Oulun kaupungin, Hailuodon, Limingan, Lumijoen ja Siikajoen kuntien virallisilla ilmoitustauluilla. Lisäksi kuulutus ja tarkkailuohjelmaesitys ovat olleet nähtävänä ELY-keskuksen internet-sivustolla: ely-keskus.fi/ymparisto-valtakunnalliset.

Lausuntoa on pyydetty Oulun, Hailuodon, Limingan, Lumijoen sekä Siikajoen ympäristönsuojeluviranomaisilta, Varsinais-Suomen ELY-keskukselta, Metsähallitukselta, Oulujoen ja merialueen kalatalousalueelta sekä vaikutusalueen osakaskunnilta ja kalastajainseuroilta.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Tarkkailuohjelmaesitys

Veden laadun tarkkailu

Rakentamisvaiheen tarkkailu

Rakentamisaikasta vedenlaadun tarkkailua toteutetaan suunnitelman mukaisesti silmämääräisellä tarkkailulla, vesinäyttein sekä viikon välein tehtävillä drone-ilmakuvauksilla. Lisäksi pidetään työmaapäiväkirjaa, johon merkitään samentumiseen ja sen leviämiseen vaikuttavia tekijöitä.

Pengerrys- ja täyttötöiden vaikutusta veden laatuun tarkkaillaan silmämääräisen samentumatarkkailun lisäksi siinä vaiheessa, kun pengerretään ja massoja läjitetään veteen. Näytteet otetaan rakentamistyön etenemisestä riippuen noin 50–100 m:n etäisyydeltä työkohteen alapuolelta veden virtaussuuntaan. Mikäli vesialue on töiden vaikutuksesta silminnähden samentunut, otetaan lisänäytteitä samentuman leviämisseurantaan noin 200–500 metrin välein, kunnes samentumaa ei enää havaita. Näytteenotto toistetaan joka toinen viikko. Näytteenottosyvyydet ovat 1 m pinnan alapuolelta ja 1 m pohjan yläpuolelta sekä vesipatsaan puoliväli, jos vesisyvyys on yli 6 m. Näytteenoton yhteydessä mitataan näkösyvyys (Secchi-levymittaus). Näytteistä tehdään seuraavat määritykset: lämpötila, sameus (FTU), kiintoainepitoisuus, sähkönjohtavuus, kokonaisfosfori, pH, kokonaistyppi.

Tämänhetkisen suunnitelmien mukaan vesilupahakemuksessa esitettyjä ruoppauksia ei tarvitse toteuttaa, vaan toteutettavien rakenteiden painumat pystytään hallitsemaan muilla keinoilla.

Käytönaikainen tarkkailu

Hailuodon kiinteä yhteys vaikuttaa merialueen virtauksiin, ja sitä kautta veden vaihtumiseen ja laatuun. Käytön aikainen vesistötarkkailu on yhdistetty Oulun edustan merialueen yhteistarkkailuohjelmaan osaksi alueellista tarkkailua. Oulun edustan merialueen veden laatua ja tilaa seurataan Oulun edustan vesistö- ja kalataloustarkkailuohjelman mukaisesti. Tarkkailussa yhteistarkkailua toteuttava toimija ottaa tarkkailuun kuuluvilta havaintopaikoilta vesinäytteet neljä kertaa vuodessa. Näytteenoton ajankohdat ovat maaliskuu / huhtikuu, touko-kesäkuun vaihe, heinäkuu ja elokuu. Oulun edustan yhteistarkkailun vanhempi tarkkailupaikka OE59 sijaitsee Hailuodon väylän ja suunnitellun kiinteän yhteyden eteläpuolella. Uudempi näytepiste OE57 kuvaa veden laadun mahdollisia muutoksia pengertien pohjoispuolella. Veden laadun tarkkailu OE57 havaintopaikalla aloitettiin v. 2019 mahdollisimman kattavan vertailuaineiston tuottamiseksi veden laadun luontaisesta vaihtelusta ennen kiinteän yhteyden toteuttamista. Samalla tarkkailu palvelee rakennusaikaisten vesistövaikutusten arviointia.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Poikkeustilanteiden tarkkailu

Esitetyn suunnitelman mukaisesti, mikäli urakoitsija, näytteenottajat tai muu taho havaitsee hankkeesta mahdollisesti johtuvia erityistilanteita, kuten poikkeuksellisen voimakasta ja/tai laajaa vesistön samentumista, havainnoista tiedotetaan viipymättä seurannan ohjausryhmää. Esityksen mukaan ohjausryhmän johdolla sovitaan toimenpiteistä ja mahdollisen lisätarkkailun käynnistämisestä yhteistyössä valvovan viranomaisen kanssa.

Kalatalous

Esityksen mukaan hankkeen vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen tarkastellaan ennen rakentamista, rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Siian ja maivan poikasnuottaukset toteutetaan kesäkuussa kolmena eri viikkona Riutunkarin ja Huikun rannoilla sekä kontrollialueella Piekkolankarissa Santosen pohjoispuolella. Alueilla vedetään kullakin kerralla neljä nuottavettoa. Nuottauslinjat on määritetty ensimmäisellä kerralla (v. 2019) GPS-laitteella ja myöhemmät nuottaukset uusitaan samoilla linjoilla. Nuottaukset toteutetaan ennen rakennusvaihetta ja ne uusitaan rakennusvuosina sekä kolmena vuotena rakennusvaiheen jälkeen.

Silakan poikaspöynnissä käytetään Gulf Olympia -poikaspöydystä. Poikasnuottauksia tehdään keskikipenkereen lähialueella Kummituksen, Polkankarin ja Järjenmatalan alueilla sekä vertailualueena toimivan kiinteän yhteyden vaikutusalueen ulkopuolella sijaitsevan Saapaskarin alueella. Veneellä vedetään 2 m/s nopeudella GPS-paikantimella aiemmin (v. 2019) määritetty n. 500 m linja (3/linjaa/alue). Silakan poikaspöynnit tehdään heinäkuun aikana kolmella eri viikolla.

Hankkeen vaikutuksia kalastukseen seurataan hankkeen lähialueen (≈ 3 km etäisyydellä tielinjauksesta) kaupallisille kalastajille sekä Oulunsalon ja Hailuodon kalastajainseuroilta lupia lunastaneille kalastajille tehtävällä kyselyllä. Tiedustelu tehdään heti rakennusvaiheen päätyttyä ja se uusitaan kolmen ja kuuden vuoden kuluttua rakennustöiden päättymisestä.

Muut biologiset seurannat

Esitettyssä tarkkailusuunnitelmassa on kuvattu avovesialueen (pelagiaali) ja ranta-alueen (litoraalivyöhyke) pohjaeläintarkkailu, rantaeroosion ja kasviyhteisöjen rakenteellisten ominaisuuksien seuranta, pesimälinnustoseurannat sekä muut lajikohtaiset seurannat (perämerenhitukoi, meriuposkuoriainen, nelilehtivesikuusi, upossarpio, naurulokki).

Annetut lausunnot:

Metsähallituksen lausunnossa (26.3.2024) vaaditaan, että myös ahvenen, kuhan ja hauen osalta arvioidaan kalastovaikutukset sekä rakennusvaiheessa että käytön aikana sekä selvitetään tarkemmin niiden

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

lisääntymisalueet ja poikastiheydet Gulf Olympia- pyyntimenetelmällä. Siian ja maivan poikasnuottauksista todetaan, että poikaspyynnit pitäisi tehdä säännönmukaisesti samaan aikaan kevään etenemisen suhteen. Tarkkailuohjelmassa esitetty pitkälle ajalle (kolme viikkoa) jaettu näytteenotto ei ole hyvä, koska poikaset kasvavat viikossa paljon ja niiden pyydystettävyyden sekä elinalue ehtivät tuossa ajassa muuttua. Näytteenotto on tehtävä Luken menetelmän mukaan saman viikon aikana kaikilla kolmella suunnitellulla poikasnuottausalueella. Silakan poikaspyynnistä todetaan, että olisi syytä varmistaa suurimman poikastiheyden ajankohta, jotta näytteenotto ei osu väärään ajanjaksoon ja tuota virheellistä tietoa. Lisäksi Gulf Olympia -pyyntimenetelmän haavin havaksen verkkokoon pitäisi olla 300 µm, jotta saadaan kaikki poikaset kiinni. Lausunnon mukaan rysäkalastus on nykytilanteessa niin vähäistä, ettei kaupallisille kalastajille suunnatulla kyselyllä voida todentaa riittävän tarkkoja tietoja muutoksista vaellussiian, merilohen ja meritaimenen vaelluskäyttäytymiseen. Rakennusvaiheen ja käytön aikaiset vaikutukset vaellussiian, merilohen ja meritaimenen vaelluskäyttäytymiseen tulee selvittää tarkemmin. Lisäksi esitetään, että kalastajille suunnattujen kyselyjen lisäksi hankkeen vaikutuksia kalastukseen seurataan rekrytoitujen kirjanpitokalastajien ja kalastajahaastatteluiden avulla. Kirjanpitokalastuksella muutokset kalastossa ja kalastuksessa saataisiin esille paremmin. Kalastajahaastatteluilla, jossa kalastajat merkkaisivat pyyntipaikat eri vuodenaikoina kartalle nyt ennen sillan rakentamista ja rakentamisen jälkeen, saataisiin tietoa pyyntipaikkojen muutoksesta.

Oulujoen ja merialueen kalatalousalue yhtyy lausunnossaan (27.3.2024) Metsähallituksen lausuntoon.

Limingan Isoniityn lohkokunta on lausunnossaan (28.3.2024) todennut, ettei hankkeen seuranta suoraan ulotu lohkokunnan alueelle, joka pääosin sijaitsee Liminganlahden perukassa Temmesjokisuon ja -suiston molemmin puolin. Veden samentuminen on arvioitu ulottuvan enintään 1 km etäisyydelle tielinjauksesta, joten samentumista ei aiheutune lohkokunnan vesialueelle. Hankkeen etäisyydestä johtuen linnustoon, pohjaeliöstöön ja vesikasvustoon ei katsota olevan olennaisia vaikutuksia lohkokunnan alueella. Jotkin lajit esim teeri voi siirtyä tilapäisesti lohkokunnan alueelle, mutta mitään pysyvämpää vaikutusta ei tapahtune. Rakentamisvaiheessa osa kaloista saattaa siirtyä Liminganlahden puolelle. Lisäksi todetaan, että lähin lohkokunnan aluetta oleva alue, jossa seurantaa (nelilehtivesikuusi) suoritetaan, on Kotakari Oulunsalon niemen lounaisrannikon läheisyydessä ja siitäkin on lohkokunnan alueen rajalle n 3 km. Lohkokunta tiedustele lopuksi väliraportteja, joista lohkokunta voisi saada sähköpostilla kopion.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toteaa (15.4.2024) lausunnossaan, että: seurantaohjelmassa on tyydyttävällä tavalla otettu huomioon poikkeusluvan VARELY/776/2018 mukainen naurulokkikolonian seurantavelvoite ja ohjelma on muutenkin poikkeusluvan mukainen. Varsinais-Suomen ELY-keskuksella ei ole seurantaohjelmaan liittyen muuta lausuttavaa.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Muita lausuntoja tai muistutuksia ei tullut määräaikaan mennessä.

Tarkkailuvelvollisen vastine annettuihin lausuntoihin

Vastineena tarkkailuohjelmaesityksestä annettuihin lausuntoihin kalataloustarkkailuun liittyen Väylävirasto toteaa, että vesilupapäätöksessä on esitetty siian ja silakan poikasnuottaukset. Lisäksi seurantaohjelmaan on lisätty ympäristöasioiden ohjausryhmän kokouksessa sovitun mukaisesti maivan poikasnuottaukset. Siian ja maivan poikasnuottauksen yhteydessä lasketaan siian ja maivan poikasten lisäksi myös muut kalat.

Vesilupahakemuksen valmistelun yhteydessä on tehty kattavat selvitykset, jonka pohjalta on esitetty kalataloustarkkailun laajuus. Seurantaohjelman mukaiset tarkkailut on aloitettu jo AVI:n vesilupapäätöksen jälkeen, joten mahdolliset muutokset seurantaohjelmaan voivat heikentää eri aikoina tehtyjen seurantojen vertailukelpoisuutta.

Väyläviraston näkemyksen mukaan esitetty tarkkailuohjelma, joka pohjautuu vesilupahakemukseen ja vesilupapäätökseen, on riittävä.

Annetut muistutukset

Asiassa ei annettu muistutuksia.

ELY-keskuksen ratkaisu

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomainen ovat tarkastaneet Hailuodon kiinteän yhteyden luonto- ja ympäristövaikutusten seurantaohjelman vuosille 2019-2029. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomainen hyväksyvät tarkkailuohjelmaan sisältyvät tarkkailut toteutettavaksi esitetyllä tavalla seuraavin muutoksin ja tarkennuksin:

- Jokaisessa tarkkailuohjelman osassa on eriteltävä taulukkomuodossa eri tarkkailumenetelmät ja niiden toteutusvuodet. Tekstissä on lisäksi selvennettävä, miltä osin ja minä vuosina ennakkotarkkailua on jo toteutettu. Mahdollisesti vuonna 2017 vastaavin menetelmin toteutettu seuranta tulisi esittää taulukoissa.
- Johdanto-kappaleessa olisi syytä esittää tarkkailua koskevat lupamääräykset.
- Tarkkailuohjelmaan tulee selventää ohjausryhmän rooli, joka on vain neuvoa antava, ohjaava sekä tietoa välittävä. Ohjausryhmä ei mm. tee viranomaispäätöksiä, esityksiä tarkkailun muuttamisesta tai koordinoi tarkkailua. Tarkkailuvelvollisen vastuulla on esittää tarvittaessa muutoksia tarkkailuohjelmaan, vastata tarkkailun koordinoinnista tai koordinoinnin toteutumisesta, vastata tulosten tallentamisesta ympäristöhallinnon rekistereihin jne. Poikkeustilanteessa tiedotetaan ensisijaisesti valvovaa viranomaista. Valvova viranomainen antaa tarvittaessa lausuntoja tai tekee päätöksiä tarkkailuun tehtävistä esityksistä sekä valvoo tarkkailun toteutumista ja hankkeen

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

vaikutuksia. Tarkkailuohjelmaan tulee selventää ohjausryhmän rooli ja poistaa sellaiset ohjausryhmän roolia kuvaavat lauseet, joista voi syntyä väärinkäsityksiä.

Vesistötarkkailu:

Rakentamisvaiheen tarkkailu

- Ruoppauksia ei kappaleen 2.1.1.3 Ruoppaustöiden tarkkailu perusteella tarvitse toteuttaa. 2.1.1 Rakentamisvaiheen tarkkailu -kappale tulee päivittää ruoppausta koskevien tietojen osalta.
- 2.1.1.2 Penger- ja täyttötöiden tarkkailu -kappale tulisi päivittää ruoppausta koskevien tietojen osalta mm. tulisi selventää, onko keinosaarta tarpeen rakentaa.
- Penger- ja täyttötöiden tarkkailuun liittyen otetaan varsinaisen samentumisen tarkkailun lisäksi samaan aikaan näytteet kahdelta olemassa olevalta kiinteältä vertailupisteeltä (OE57 ja E59). Vertailupisteeltä otettavan näytteen määritysyhdistelmä tulee olla sama kuin vastaavan samentumatarkkailupisteen määritysyhdistelmä.
- Uusien vedenlaadun tarkkailupisteiden sijainnit tulee näytteiden ottamisen jälkeen ilmoittaa heti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, jotta vedenlaaturekisteriin voidaan perustaa vastaavat vedenlaadun seurantapistet. Vesinäytteiden tulokset tulee tallentaa mahdollisimman pian tai viimeistään kuukauden kuluttua niiden valmistuttua ympäristöhallinnon vedenlaaturekisteriin. Lisäksi vesinäytteiden tulokset tulee toimittaa sähköpostilla Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle heti tulosten valmistuttua.
- Tarkkailuohjelmaesityksessä on todettu, että PSAVI:n päätöksen PSAVI/1049/2018/11.02.2020 mukaisesti samentumatarkkailuun sisällytettiin samentumaa aiheuttavien työvaiheiden aikana pienoiskopterilla (drone) toteutettavat viikon välein toistettavat ilmakuvaukset samentumavaikutusten dokumentoimiseksi. ELY-keskus toteaa, että drone-kuvauksen suunnitelmaa tulee tarkentaa varsinaiseen seurantaohjelmaan seuraavasti: Samentuman laajuutta ja voimakkuutta tarkkaillaan drone-kuvauksilla viikon välein, kuvaukset tehdään koko tielinjasta ja mikäli samentumaa esiintyy, laajennetaan kuvaus samentuman suuntaisesti.
- Mikäli samentumisen tarkkailuun on tarvetta tehdä muutoksia, tarkkailuvelvollisen tulee tehdä muutoksista kirjallinen esitys perusteluineen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle sekä lähettää asia tiedoksi muille valvoville viranomaisille (LAPELY, VARELY).

Kalataloustarkkailu:

- Tämä päätös koskee lupamääräyksen 25 mukaista kalataloustarkkailua. Lupamääräyksen 24 mukainen korvausasia kaupalliselle kalastukselle ei sisälly tähän tarkkailuohjelmaan.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

2.2.2.1 Siian ja maivan poikasnuottaukset

- Siian ja maivan poikasnuottausten aloitusta aikaistetaan siten, että ensimmäinen nuottaus tehdään jo toukokuun lopussa. Tulosten tarkastelussa verrataan poikasnuottauksissa vaikutus- ja vertailualueelta saatuja yksilömääriä (yksikkö- ja kokonaissaalis). Muiden lajien osalta vertailua tehdään myös ainakin ahvenen osalta.

2.2.2.2 Silakan poikasnuottaukset

- Silakan poikaspyynteihin lisätään yksi pyyntikerta, joka toteutetaan kesäkuun loppupuolella.

2.2.2.3 Kalastusselvitykset

- Kalastusselvityksen otantaa täydennetään sisällyttämällä siihen vaikutusalueelle sijoittuvat Oulunsalon ja Hailuodon rakennetut rantakiinteistöt. Luvanhaltijan tai tarkkailua toteuttavan konsultin tulee toimittaa hyvissä ajoin ennen kalastusselvityksen toteuttamista Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle esitys kyselyyn sisällytettävien rantakiinteistöjen rajauksesta sekä kyselylomake ja kartta tiedustelualueesta.
- Kalastusselvityksellä kerätään tietoja kalastuksen määrästä ja rakenteesta sekä saaliista hankkeen oletetulla vaikutusalueella. Lisäksi kalastusselvitykseen tulee sisältyä kohdennettuja kysymyksiä, joilla selvitetään mahdollisten rakentamisen ja käytön aikana aiheutuvien haittojen laatua ja voimakkuutta. Kalastusselvitysten tuloksia verrataan mahdollisuuksien mukaan hankealueella ennen vuotta 2024 toteutettujen kalastusselvitysten tuloksiin.
- Kalastusselvitys toteutetaan ensimmäisen kerran koskien ensimmäistä rakentamisvuotta 2024. Kaupallisille kalastajille kysely tehdään rakentamisen aikana vuosittain. Muilta osin kyselyiden toteutuksessa noudatetaan esityksen mukaista sykliä.

2.2.2.4. Koekalastus ja ahvenkannan seuranta (uusi kalataloudellinen tarkkailutoimenpide)

- Hankealueella ja soveltuvalla vertailualueella toteutetaan standardin mukainen Coastal-koeverkkokalastus. Koeverkkokalastus tehdään vesirakentamistöiden päättymistä seuraavana vuonna. Hankealueella koekalastusalueen rajausta tehdään painottuen Oulunsalon puoleiselle merialueelle. Koekalastukset toteutetaan noudattaen ohjeistusta standardinmukaiseen koekalastukseen (Olin, 2014) ja kaikki koekalastusten tulokset tallennetaan valtakunnalliseen koekalastusrekisteriin kalastusvuoden loppuun mennessä. Luvanhaltijan tai tarkkailua toteuttavan konsultin tulee toimittaa Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle hyväksyttäväksi esitys vaikutus- ja vertailualueen rajauksesta sekä tarkempi suunnitelma koeverkkokalastusten toteutuksesta ja raportoinnista.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

- Koeverkko- ja kalastuksen yhteyteen tulee sisällyttää ahvenkannan seuranta. Seurannan tavoitteena on selvittää, onko hankealueen ja vertailualueen välillä eroja rakentamisen aikana muodostuneiden ahvenvuosisluokkien runsaudessa. Luvanhaltijan tai tarkkailua toteuttavan konsultin tulee toimittaa Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle tarkempi esitys ahvenkannan seurannasta.

Biologiset seurannat:

Pohjaeläintarkkailu

- Ranta-alueiden pohjaeläimistön osalta on syytä selvittää kuvausta siitä, miten aineistoja analysoidaan. Suunnitelmassa on paikoin samassa kappaleessa asiaa taustoittavaa tietoa sekä menetelmien kuvausta. Nämä tulee eritellä selkeämmin siten, että aineistojen ja menetelmien osalta on selvää, mitä on tarkoitus tehdä ja miten kerättyjä taustamuuttujia hyödynnetään tarkastelussa.
- Pohjaeläinyhteisöjen muutosta tulee vuosiraporteissa tarkastella monimuuttujamenetelmin pohjaeläinnäytteenoton jälkeisissä vuosiraporteissa ja hyödyntää taustatietoina kerättyjä tietoja ympäristömuuttujista.

Rantaeroosio, kasviyhteisöt, lajiseurannat

- Rantaeroosion, kasviyhteisöjen, umpeenkasvun ja ruovikoitumisen seurannan sekä yksittäisien erityislajien osalta seurantaohjelmaa tulee täydentää ja tarkentaa kuvauksella siitä, kuinka kerättyjä seurantatietoja analysoidaan.
- Samoin seurantaohjelmaa tulee täydentää kuvauksella siitä, kuinka edellä mainittujen eri seurantatyyppien tuloksia (lajit, luontotyytit, jääeroosio) analysoidaan yhdessä ja kuinka tietoja hyödynnetään esim. seurantaohjelman muuttamiseksi tai lieventämistoimien suunnittelussa ja kohdentamisessa.
- Eroosioseurantojen osalta mainitaan, että havaituista kasvillisuuden muutoksista tuotetaan vuosittain kartat. Vuosittaisten karttojen lisäksi tulee esittää useamman vuoden seurannoista koostekartta, josta käyvät ilmi keskeisimmät muutokset useamman vuoden ajalta koostettuna.
- Seurantaohjelmassa tulee huomioida myös upossarpioon liittyvän poikkeuslupan POPELY/626/2018 ehtojen mukainen vuosittainen raportointi rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Edellä mainittuun lupaan liittyvänä raporttina ELY-keskukselle tulee toimittaa vuosittain luvan kohteena olevaa esiintymää koskevat seurantatiedot sekä mahdollisimman tarkka lukumäärä tai laskelma siitä, montako kasviyksilöä luvan mukaisen toiminnan vaikutuksesta on hävitetty/hävinnyt.
- Viitasammakon, nuokkuesikon, perämerenketomarunan ja rönsysorsimon osalta tulee kuvata tarkemmin toimintamallia ja vastuita tarkkailuohjelman laajentamisen ja lievennystoimien suhteen, missä

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

vaiheessa mahdolliset muutokset todetaan niin suuriksi, että seuranta laajennetaan näihin lajeihin.

- Seurantaohjelman sivulla 51 kuvat a ja b peittävät osan tekstistä, tältä osin ohjelmaa tulee korjata.

Linnustotarkkailu

- Linnuston osalta on syytä tarkentaa, kuinka laskennoista kertyvää aineistoa analysoidaan, ja mitä taustamuuttujia jääeroosion heikkenemisestä aiheutuvien mahdollisten muutosten arvioinnissa hyödynnetään
- Lisäksi tulee selvittää, millä kriteereillä lintupopulaatioissa ja niiden muodostamisessa yhteisöissä tapahtuvien mahdollisten muutosten merkittävyyttä arvioidaan, ja kuinka seurannan tuloksia täten hyödynnetään esim. seurantaohjelman muuttamiseksi tai lieventämistoimien suunnittelussa ja kohdentamisessa.
- Linnuston osalta Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa Riutunkarin lokkiyhdistyksen koskevaan poikkeuslupa VARELY/776/2018 liittyvistä lupaehdoista ja niihin sisältyvistä seurantavelvoitteista.

Raportointi:

- Raporteissa tulee taulukoiden ja karttapohjien lisäksi esittää tuloksia havainnollistaen kuvin ja graafein. Koska kyseessä on laaja ja moniulotteinen seurantakokonaisuus, koosteraportin selkeyteen, tiiviyyteen ja havainnollisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Keskeisimmät havaitut muutokset tulee raportissa esittää selkeästi poimittuna, tiivistettynä tai korostettuna (esim. erillisinä tiivistelminä kappaleen alussa) siten, että kunkin vuoden seurannan osalta on mahdollista saada yleiskuva tuloksista ja johtopäätöksistä myös nopeasti silmäillen.
- Työnaikaisen tarkkailun osalta tulee vuosiraportissa tuoda havainnollisesti esille töiden aiheuttamat muutokset veden laatuun. Lisäksi samentumisen laajuuden tarkkailun tulokset tulee esittää havainnollisesti drone-kuvien avulla (intervallivideo tai vastaava). Raportissa tulee esittää johtopäätökset rakentamisen vaikutuksista tarkkailtuihin muuttujiin.
- Jääeroosion, kasviyhteisöjen, luontotyyppien, umpeenkasvun, linnuston ja lajikohtaisten seurantojen osalta yhteenvetoraporteissa tulee esittää havainnollisesti kunkin seurattavan muuttujan osalta aiempien vuosien havainnot (esim. diagrammeina ja kuvina) ja kuvata muutossuuntia ja näihin vaikuttaneita syitä.
- Jääeroosioon, kasviyhteisöihin, luontotyyppeihin, umpeenkasvuun, linnustoon ja lajikohtaisiin seurantoihin liittyen raportissa tulee esittää myös yhteenveto eri osatekijöissä havaituista muutoksista (onko eri osatekijöiden välillä mahdollisesti eri suuntaisia muutoksia, ja mistä nämä johtuvat). Mainittujen osatekijöiden seurantaloket liittyvät suoraan myös hankkeeseen liittyviin

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

- lupamääräyksiin lieventämistoimien osalta, joten raporttiin tulee tämän vuoksi liittää mukaan arvio tarvittavista lieventämistoimista.
- Myös raportoinnin osalta jää paikoin epäselvyyttä suunnitellusta työnjaosta ohjausryhmän, tarkkailuvelvollisen ja konsultin välillä, tältä osin ohjelmaa tulee tarkentaa.
 - Kalataloustarkkailun raportoinnin yhteydessä tuloksia tulee verrata myös aiempiin kalasto- ja kalastusselvityksiin sekä huomioida soveltuvilta osin muut kuin kalataloudellista tarkkailua koskevat tarkkailutulokset. Erityistä huomiota kiinnitetään kalojen elinolosuhteita ja kalastusolosuhteita heikentäviin tekijöihin sekä niitä ilmentäviin vesistötarkkailun tuloksiin. Raportissa tarkastellaan vaikutusmekanismeja ja arvioidaan, ovatko hankkeen vaikutukset havaittavissa kalastossa ja kalastuksessa.
 - Vuosiraportit on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Lapin ELY-keskukselle sekä Oulun kaupungin ja Hailuodon, Siikajoen, Limingan ja Lumijoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Oulujoen ja merialueen kalatalousalueelle. Muut tahot, kuten osakaskunnat, voivat saada raportit pyytämällä ne ELY-keskukselta.
 - Rakentamisen aikaisista tarkkailuista on laadittava rakentamisen päätyttyä loppuraportti ja se on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Lapin ELY-keskukselle sekä Oulun kaupungin ja Hailuodon, Siikajoen, Limingan ja Lumijoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Oulujoen ja merialueen kalatalousalueelle. Rakentamisen vaikutuksia käsittelevä loppuraportti toimii samalla vuoden 2026 vuosiraporttina.
 - Käyttöänoton jälkeen (vuoden 2029 jälkeen) on kaikista tehdyistä tarkkailuista laadittava loppuraportti ja se on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Lapin ELY-keskukselle sekä Oulun kaupungin ja Hailuodon, Siikajoen, Limingan ja Lumijoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Oulujoen ja merialueen kalatalousalueelle. Käyttöänoton jälkeinen loppuraportti toimii samalla vuoden 2029 vuosiraporttina.
 - Vuosiraportin luonnos tai tehtävät loppuraportit tulee toimittaa kommentoitavaksi viimeistään 1.4 mennessä seurantavuoden jälkeisenä keväänä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille sekä valvontaan osallistuville ELY-keskuksille. Lisäksi tuloksia tai raportin luonnosta esitellään vuosittain ohjausryhmäpalaverissa, jossa ohjausryhmän jäsenillä on mahdollisuus kommentoida tuloksia. Kommenttien pohjalta koostettu valmis raportti tulee toimittaa viimeistään 1.5 seurantavuoden jälkeisenä keväänä.

Päätöksen täytäntöönpano

Tätä päätöstä on noudatettava oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta. Vesilain nojalla viranomainen voi tarkkailua koskevan päätöksen osalta hyväksyessään sille esitetyn tarkkailusuunnitelman

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Ratkaisun perustelut

määrätä, että päätöstä on noudatettava oikaisuvaatimuksesta ja muutoksenhausta huolimatta (15. luku 9 §).

Tarkkailuohjelmaa itsessään voidaan pitää kohtuullisen kattavana Hailuodon kiinteän yhteyden vaikutusten tarkkailuun. Ohjelmaesityksessä on kuitenkin paikoin epäselvyyttä mm. ohjausryhmän roolin, aineiston analysoinnin ja vaikutustarkastelujen raportoinnin kuvauksissa. Tämän vuoksi ELY-keskus on päätöksessä edellyttänyt muutoksia ja tarkennuksia ohjausryhmän roolin kuvaukseen, aineiston analysointiin ja raportointiin. Hankkeessa mukana olevien toimijoiden roolit ja vastuut olisi hyvä kuvata selkeästi väärinkäsitysten välttämiseksi. ELY-keskus pitää tärkeänä, että seurantasuunnitelmaan liittyen tarkennetaan vastuunjakoa ja rooleja (tarkkailuvelvollinen, ohjausryhmä, viranomaiset) myös tarkkailuohjelman muutosten osalta.

Vaikutuksia tulee tarkkailla hankkeen koko vaikutusalueella. Tarkkailu on aloitettava ennen rakentamistöiden aloittamista. Tarkkailuohjelmasta on selvästi käytävä ilmi tarkkailun toteutus ja se, mitä raportoinnilla edellytetään.

Vesistötarkkailu:

Silmämääräistä samentumisen tarkkailua tulee tehdä töiden käynnissä ollessa päivittäin ja drone-kuvauksia viikon välein. Samentumisen tarkkailua ei tule kevyin perustein harventaa, koska olosuhteet vaikuttavat voimakkaasti kiintoaineen kulkeutumiseen ja samentuman laajuuteen. Samentumistarkkailutiedot ovat lisäksi tärkeä taustatieto mahdollisten muiden vaikutusten tarkasteluun.

Kalataloustarkkailu:

2.2.2.1 Siian ja maivan poikasnuottaukset.

Poikasnuottausten aloitusajankohtaa on hieman aikaistettu vuoden 2019 ja 2021 seurantojen tulosten perusteella. Vuosina 2019 ja 2021 poikasnuottauksissa kolmannen viikon nuottausten siikasaaliit jäivät pääosin selvästi edeltäviä viikkoja pienemmiksi. Siian poikaset siirtyvät kasvaessaan rantavyöhykkeestä kohti ulappa-alueita, jonka vuoksi menetelmän aloitusajankohtaan on tarpeen aikaistaa. Muilta osin menetelmään ei esitetä muutoksia, jotta vertailtavuus ennakkotarkkailuna tehtyjen vuosien 2019 ja 2021 tulosten välillä on mahdollista.

2.2.2.2 Silakan poikasnuottaukset

Silakan kutuaika on pitkä ja muissa Perämeren alueella toteutetuissa silakan poikastutkimuksissa (esim. Kala- ja vesitutkimus julkaisut nro. 171, 240, 317 ja 380) silakan poikasia on havaittu jo kesäkuussa. Silakan poikasten esiintymisestä siltahankkeen alueella on tarpeen kerätä tietoa myös kesäkuulta, jonka vuoksi lisättiin yksi poikaspöytä kesäkuulle.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

2.2.2.3 Kalastusselvitykset.

Hankkeen kalastukselle aiheuttamien potentiaalisesti haittojen lisäksi on tarpeen selvittää kalastuksen määrää, rakennetta ja saaliita hankealueella. Näitä perustietoja tarvitaan hankkeen kalataloudellisen vaikutusarvion tueksi. Sisällyttämällä kalastusselvityksen otantaan määräyksessä mainitut rantakiinteistöt saadaan tarkempi kuva alueen kalastuksesta ja voidaan paremmin arvioida hankkeen potentiaalisia vaikutuksista kalataloudelle. Rakennustöiden kesto on useampi vuosi ja toisaalta kalastohaittaa aiheuttavat vaikutukset voivat kohdistua eri alueille eri vuosina, joten kalastustiedustelun aloittaminen heti rakennusvaiheen alussa on perusteltua.

2.2.2.4. Koekalastus ja ahvenkannan seuranta (uusi kalataloudellinen tarkkailutoimenpide).

Vesirakentamistyöt voivat muuttaa kalaston rakennetta hankkeen vaikutusalueella esimerkiksi karkottamalla kaloja tai heikentämällä kalojen poikastuotantoa. Kalatalousviranomaisen näkemyksen mukaan on tarpeen selvittää hankkeen potentiaalisia vaikutuksia alueen kalayhteisön rakenteeseen heti rakentamistöiden jälkeen. Coastal-koeverkkokalastuksella selvitetään, poikkeako vaikutusalueen kalayhteisön rakenne ja runsaus vertailualueesta rakentamistöiden päätyttyä. Erityisesti Oulunsalon puoleisella hankealueella esiintyy tärkeäksi arvioituja ahvenen poikastuotantoalueita (Pöyry Finland Oy 2017, Hailuodon kiinteän tieyhteyden kalastoselvitykset), johon rakentamistöiden vaikutukset voivat ulottua. Koeverkkokalastuksen yhteydessä on tarpeen selvittää, ovatko vesirakentamistyöt aiheuttaneet havaittavia muutoksia hankealueen ahvenkannan runsaudessa.

Vastaus lausunnoissa annettuihin kalataloudellista tarkkailua koskeviin vaatimuksiin:

Siian ja muikun poikasnuottouksia on toteutettu hankealueella ennakkotarkkailuna vastaavin menetelmin vuosina 2019 ja 2021. Poikasnuottousten tarkkailun aloitusta on aikaistettu toukokuun lopulle, mutta tarkkailumenetelmään ei tehty muita muutoksia vertailtavuuden säilyttämiseksi.

Kalayhteisön rakenteen ja ahvenen seuraamiseksi Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen on lisännyt tarkkailuun Coastal-koeverkkokalastukset ja ahvenkannan seurantavaatimuksen. Hauesta ja kuhasta saadaan riittävästi tietoa tämän päätöksen mukaisesti tarkennetulla kalataloustarkkailulla.

Silakan kutujakso on pitkä, ja kutuhuippu on vaikeasti ennustettavissa, jonka vuoksi Gulf-menetelmä on perusteltua jaksottaa useammalle viikolle. Vuosien 2019 ja 2021 ennakkotarkkailuissa silakan poikasia tavattiin yhtä paikkaa lukuun ottamatta heinäkuussa jokaisella viikolla. Poikaspöynteihin lisättiin yksi pyyntikerta, mutta muilta osin tarkkailumenetelmään ei tehty muutoksia vertailtavuuden (v. 2019 ja 2021) säilyttämiseksi.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Kirjanpitokalastuksen hyödyt ovat pitkän ajan seurannoissa, mutta tässä hankkeessa kirjanpitokalastuksella ei ole mahdollista kerätä pitkäaikaista seurantatietoa hanketta edeltävältä ajalta. Kalatalousviranomainen on lisännyt kalastusselvitystä koskevia tarkentavia määräyksiä kalastuksen rakenteen, määrän ja saaliiden selvittämiseksi. Tämän lupapäätöksen mukaisesti tarkennetulla kalastusselvityksellä saadaan riittävät tiedot alueen kalastuksesta ja hankkeen vaikutuksista kalastukseen.

Kalatalousviranomainen viittaa aluehallintoviraston ratkaisuun (PSAVI/1049/2018), jonka mukaan hankkeella ei ole merkittävää vaikutusta kalojen vaellukseen. Perämereen laskeviin jokiin kudulle vaeltava lohi kulkee pääasiassa Hailuodon länsipuolella kohti pohjoista, joten hankealue ei ole niiden vaellusreitillä. Kalojen kulkumahdollisuus myös hankealueen kautta on varmistettu sekä rakentamisen että käytön aikana. Siksi ei ole katsottu tarpeelliseksi erikseen selvittää vaikutuksia vaellussiian, merilohen ja meritaimenen vaelluskäyttäytymiseen tässä tarkkailuohjelmassa.

Biologiset seurannat:

ELY-keskus toteaa, että seurantaohjelmassa on esitetty kattavasti ja perusteellisesti käytettävät menetelmät jääeroosioseurantojen, kasviyhteisöjen, ruovikoitumisen ja umpeenkasvun seurannan osalta, samoin linnuston ja yksittäisten seurattavien erityislajien osalta. Suunnitellut dronekuvaukset ja näiden perusteella kohdennetut maastokäynnit luontotyyppien ja kasviyhteisöjen seurantaan ovat hyvä ratkaisu.

Upossarpion seurantojen osalta ELY-keskus tuo esille, että hankkeeseen liittyvän luonnonsuojelulain mukaisen, upossarpioon liittyvän poikkeusluvan POPELY/626/2018 lupaehdoissa on edellytetty, että upossarpion yksilömäärää seurataan pengertien levennysalueella ja lähiympäristössä yhtenä vuonna ennen rakentamisen aloittamista ja 5 vuoden ajan töiden lopetuksesta. Lisäksi lupaehdoissa edellytetään, että hakijan tulee raportoida vuosittain inventoinnin tulokset Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle seurantasuunnitelmassa määriteltävällä tavalla. ELY-keskus korostaa, että seurantaohjelmassa tulee noudattaa upossarpioon liittyvän poikkeusluvan POPELY/626/2018 ehtoja rakentamisen aikana ja sen jälkeen. Edellä mainittuun lupaan liittyvän vuosiraporttina tulee toimittaa ELY-keskukselle vuosittaiset seurantatiedot sekä mahdollisimman tarkka lukumäärä tai laskelma siitä, montako kasviyksilöä luvan mukaisen toiminnan vaikutuksesta on hävitetty/hävinnyt. Raportoinnilla on merkitystä myös siitä syystä, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lupaviranomaisena edelleen raportoi myöntämiensä poikkeuslupien osalta ympäristöministeriölle ja EU:lle tiedot luvan mukaisen toiminnan seurauksena hävinneistä kasviyksilöistä.

Kpl 2.2.5 on mainittu, että viitasammakon, nuokkuesikon, perämerenketomarunan ja rönsysorsimon osalta lajikohtaista tarkkailua ei ole suunnitteilla, koska lajeihin kohdistuvat vaikutukset ilmenevät

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

jääeroosion, ruovikoitumisen ja muun umpeenkasvun tarkkailussa. Kuitenkin todetaan, että jos ympäristöolosuhteissa havaitaan epäedullisia muutoksia, laajennetaan tarkkailuohjelmaa em. lajien osalta ja suunnitellaan lievennystoimia viranomaisyhteistyönä ohjausryhmän toimesta. Tämän osalta ELY-keskus tuo esille, että toimintamallia ja vastuita tarkkailuohjelman laajentamisen ja lievennystoimien suhteen tulee tarkentaa; hankkeesta vastaavan tulee laatia perustellut esitykset ja suunnitelmat muutoksista.

Muuten tarkkailuohjelmassa esitettyä tarkkailua voidaan pitää riittävänä tarkkailuvelvollisen toimintojen vaikutusten selvittämiseksi yhdessä jo aikaisemmin kertyneen tarkkailutiedon kanssa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Lapin ELY-keskus katsovat, että tämän päätöksen mukaisesti tarkistettu Hailuodon kiinteän yhteyden luonto- ja ympäristövaikutusten seurantaohjelman vuosille 2019-2029 vastaa Pohjois-Suomen Aluehallintoviraston päätöksessä 11.2.2020 6/2020, Vaasan hallinto-oikeuden 29.12.2022 22/0052/1 päätöksessä sekä KHO:n päätöksessä 31.01.2024 201/2024 asetettuja vaatimuksia ja määrättyjä tarkkailuvelvoitteita. Noudattamalla esitettyä tarkkailusuunnitelmaa ja huomioimalla tässä päätöksessä määrättyt muutokset ja lisäykset, saadaan riittävät tiedot hankkeen toiminnasta ja sen ympäristövaikutuksista.

Päätöksen perusteella päivitetty tarkkailuohjelma tulee lähettää viimeistään kuukauden kuluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulosta Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskuksen kirjaamoihin sekä Oulun kaupungin ja Hailuodon, Siikajoen, Limingan ja Lumijoen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille.

Tarkkailuohjelman voimassaolo ja muuttaminen

Tämä tarkkailuohjelma on voimassa vuosina 2024–2029. Lisäksi ohjelmassa on kuvattu tehty tarkkailu ja sen menetelmät vuodesta 2019 alkaen.

Vesilain 3 luvun 11 § mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomainen voivat myöhemmin tarvittaessa muuttaa antamiaan tarkkailumääräyksiä tai hyväksymäänsä tarkkailuohjelmaa luvan tai ohjelman voimassaolosta huolimatta.

Muutoksista, jotka eivät heikennä tarkkailun luotettavuutta tai kattavuutta, voidaan sopia tarkkailuvelvollisen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tai Lapin ELY-keskuksen (kalataloustarkkailu) kesken. Muutosesitykset tulee tehdä kirjallisena em. viranomaisille.

Tarkkailuvelvollisen on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle 31.10.2029 mennessä tarkkailutuloksiin perustuva suunnitelma käytönaikaisen tarkkailun jatkamiseksi vuoden 2029 jälkeen. Esitys kalataloudellisen tarkkailun jatkosta on toimitettava Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksyttäväksi 31.10.2029 mennessä.

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Sovelletut säännökset

Vesilaki (527/2014)
Hallintolaki (434/2003)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Maksu on 3 000 euroa. Ei arvonlisäverollista myyntiä.

Valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (v. 2024) mukaan maksu tarkkailusuunnitelman hyväksymisestä on vesilain mukaiseen lupaan liittyvän tarkkailusuunnitelman tai sen muutoksen hyväksymisen osalta 58 €/tunti ja kalataloustehtävien suoritteiden osalta 70 euroa/tunti.

Tarkkailusuunnitelman tarkastamiseen ja yleisiin hallinnollisiin tehtäviin (päätös, kuulutukset) on käytetty työaikaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella kolmekymmentä (30) tuntia ($30 \times 58 \text{ €} = 1\,740 \text{ €}$) ja Lapin ELY-keskuksen elinkeino, työvoima, osaaminen -vastuualueella kahdeksantoista (18) tuntia ($18 \times 70 = 1\,260 \text{ €}$). Käsittelymaksuksi tulee siten 3 000 euroa.

Sovelletut oikeusohjeet

Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella annetussa asetuksessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 (1215/2023).

Päätöksestä tiedottaminen

Tämä päätös lähetetään tarkkailuvelvolliselle sekä tiedoksi alueen kuntien ympäristöviranomaisille, kalatalousalueelle, osakaskunnille ja tarkkailuohjelman laatineelle konsultille. Päätöksestä kuulutetaan ELY-keskuksen internet-sivustolla: ely-keskus.fi/ymparisto-valtakunnalliset.

Lisätietoja päätöksestä antaa:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ylitarkastaja Jaana Rääpysjärvi
(vesistötarkkailu ja pohjaeläintarkkailu), puh. +358 295 038 095

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ylitarkastaja Maarit Vainio (muut biologiset tarkkailut), puh. +358 295 037 007

Lapin ELY-keskus, kalastusbiologi Heikki Laitala (kalataloustarkkailu), puh. +358 295 038 071.

Sähköpostilla: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

23.4.2024

POPELY/2778/2018
LAPELY/706/2024

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea oikaisua Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus liitteineen on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon (kirjaamo.pohjois@avi.fi). Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä olevassa oikaisuvaatimusosoituksessa. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Vesistötarkkailun osalta asian on esitellyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ylitarkastaja Jaana Rääpysjärvi ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Maria Säkkinen.

Kalataloustarkkailun osalta asian on esitellyt Lapin ELY-keskuksen kalastusbiologi Heikki Laitala ja ratkaissut kalatalouspäällikkö Jermi Tertsunen.

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje

Jakelu

Väylävirasto
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -
vastuualue

Tiedoksi

Oulun, Hailuodon, Limingan, Lumijoen sekä Siikajoen kunnat ja viralliset ilmoitustaulut sekä ympäristönsuojeluviranomaiset, sähköisesti
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Metsähallitus
Oulujoen ja merialueen kalatalousalue
Hailuodon jakokunnan osakaskunta
Oulunsalon osakaskunta
Lumijoen-Lapinniemen yhteisen alueen osakaskunta
Hirvasniemen jakokunta
Isonniityn lohkokunta
Siikajoen osakaskunta
Yhteisen Suurussaaren 878-5 osakaskunta

Virkkulan jakokunta
Hailuodon kalastajainseura ry
Oulunsalon kalastajainseura ry

Tämä asiakirja POPELY/2778/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
POPELY/2778/2018 har godkänts elektroniskt

Rääpysjärvi Jaana 22.04.2024 14:03

Laitala Heikki 22.04.2024 14:52

Tertsunen Jermi 22.04.2024 16:25

Säkkinen Maria 22.04.2024 13:44